

Jan Dąbrowski, Małgorzata Mogielnicka

Woryty, pow. Olsztyn. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 5, 69-70

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i Szreniawy, w odległości ok. 1 km na zachód od wspomnianego groduśka. Wykopy o powierzchni 1 ara założone w trzech miejscach celem uchwycenia zasięgu stanowiska.

Prowadzone badania wykazały istnienie w rejonie Witowa osadnictwa z wczesnej fazy kultury łużyckiej. Podczas badań odkryto 5 jam zawierających wczesnołużycką ceramikę gusową oraz ceramikę z pionowymi ślóbkami na brzoścu. Ponadto wystąpiła duża ilość luźnych zabytków o metryce wczesnołużyckiej. Stan zachowania obiektów był różny, w zależności od położenia wykopu. Na wykopie położonym na stoku obiektu były nienaruszone, przykryte 50 cm warstwą humusu, natomiast w pobliżu kulminacji wzniesienia były one całkowicie zniszczone. O ich dawniejszej obecności świadczy duża ilość luźnych zabytków oraz układ warstw w profilu kontrolnym.

Zagadkowym obiektem był bruk kamienny, nieregularnego kształtu, o wymiarach ok. 5 x 2,5 m. Pomiędzy jego kamieniami występowały fragmenty nacyn kultury łużyckiej, niemniej jednak nie był on związany z żadnym z odkrytych obiektów. Jamy kultury łużyckiej, o charakterze bez wątpienia osadowym, posiadały w rzucie kształt owalny lub kelisty, w profilu były trapezowate. Oprócz ceramiki zawierały kamienie i stosunkowo dużą ilość kości zwierzęcych. Nie udało się określić zasięgu stanowiska. Będzie to celem następnej akcji badawczej. Oprócz obiektów kultury łużyckiej odkryto również dwa groby kultury ceramiki sznurowej, w tym jeden naruszony przez jamę kultury łużyckiej i pozbawiony szkieleta /kanotaf ?/. Obiekty te zawierały typowe restawy grobowe tej kultury: 1. pucharek, toperek, siekierka; 2. amfora, pucharek, toperek siekierka. Zachowany w jednym z grobów szkielet skierowany był głową na południe, leżał w pozycji skurczonej na prawym boku. Chronologicznie groby te nawiązują do starszej fazy grupy krakowsko-sandomierskiej kultury ceramiki sznurowej.

WOKRIT, pow. Olsztyn
Stanowisko 1

Zespół do Badań Etnogenezy Słowian
w Polsce północno-wschodniej Instytutu
Historii Kultury Materialnej PAN

Badania prowadzili dr Jan Dąbrowski i mgr Małgorzata Mogielnicka /autorka sprawozdania/.
Finansował IHM PAN. Drugi sezon badań.
Główny kierownik kultury łużyckiej z IV-VI okresu epoki brązu.

Stanowisko 1 usytuowane o 1,5 km na południe od wsi i około 300 m na północno-wschód od dawniej cegielni, u stóp porośniętego la-

sem pagórka, badane było w latach 1929-33 przez Frenna.¹ Przekopany wtedy obszar udało się slobalizować.²

W tym roku przekopano 1,6 ara odkrywając 19 grobów w większości zniszczonych.³ Wykopy usytuowano po zachodniej stronie dawnych wykopalisk niemieckich, w wyniku stwierdzenia w tej właśnie części omentarzyska skupiska grobów.⁴ Okazało się, że za wykopem Frenna ciągnie się pas ziemi przemieszanej szerokości 10 m, będący zapewne wynikiem niszczenia stanowiska podczas wybierania kamieni.⁵ Warstwa ta ma 20-60 cm miąższości i występują w niej zniszczone groby w postaci skupisk kości niekiedy zawierających fragmenty ceramiki.⁶ Niektóre groby uszkodzone były tylko oszczędowo, dolne ich partie znajdowały się w ślętym piasku calca.⁷

Pod warstwą ziemi przemieszanej usytuowane były 2 groby, jeden z nich /grób 826/ to stosunkowo dobrze zachowany podwójny grób popielnicowy.⁸ Pom pasem ziemi przemieszanej występowały obiekty wkopane w calca, górą silnie zniszczone przez orkę; są to na ogół groby jamowe.⁹ Obiekty znajdowano na głębokości 16-80 cm, a miąższość ich waha się od 2 do 45 cm.¹⁰ Ogółem w badanej części omentarzyska odkryto 9 grobów in situ, a dla części pozostałych udało się określić rodzaj pochówku.¹¹ Wyróżniono 5 grobów popielnicowych /w tym 3 z konstrukcją kamienną/ i 7 jamowych, w tym 1 z obstawą kamienną.¹² Jeden z grobów jamowych ograniczony był fragmentami skamieliny gąbki.¹³ Uwagę zwraca dobry stan zachowania materiału kostnego nadającego się do badań antropologicznych.¹⁴

WOHNTY, pow.¹⁵ Olsztyn
Stanowisko 2

Zespół do Badań Etnogenezy Słowian
w Polsce północno-wschodniej Instytutu
Historii Kultury Materialnej PAN

Badania prowadzili dr Jan Dąbrowski /kierownik
prac/, mgr Barbara Balke i mgr Małgorzata Mogiel-
nicka.¹⁶ Finansował IHKM PAN.¹⁷ Drugi sezon badań.¹⁸
Osada kultury łużyckiej z IV-VI okresu epoki brązu.¹⁹

W omiasie badań przekopano trzy ary, slobalizowane na południe i wschód od wykopów 1970 r.²⁰ Odkryto 19 jam, 2 palezniska, 14 śladów po słupach, 4 zachowane w warstwie nacsynia oraz 9 obiektów o niewyjaśnionym charakterze.²¹ Oprócz wyraźnego skupiska obiektów na szczycie wzgórza odkryto na zboczach wzgórza drugie ich skupisko, połączone z warstwą kulturową, która na szczycie wzgórza uległa całkowitemu niszczeniu.²²